

Ditt valg

Tor Levin Hofgaard
president i Norsk psykologforening

I år er det valgår. Og vi nærmer oss med stormskritt en hektisk valgkamp. Agurktiden blir nok kort i sommer. Spaltene vil bli fylt av utspill fra alle hold i det politiske landskapet. Posisjoneringen for å definere hva som blir «saken» med stor S i valget er allerede i gang. Blir det eldre? Familie? Olje i Lofoten? Økonomi? Helse? Utfallet kan bli viktig – også for Psykologforeningen.

Posisjoneringen for å definere hva som blir «saken» med stor S i valget er allerede i gang

Både opposisjon og regjeringspartier karakteriserer dette som et retningsvalg. Hvilken retning snakker de så om? Mange tviler på om vi vil merke så stor forandring dersom Høyre & co kommer inn i regjeringskontorene. Og mange har gitt uttrykk for at «en annen retning» er en bra ting, nærmest som prinsipp, etter åtte år med samme regjeringskonstellasjon. Jeg tviler på om det er det partiene mener når de snakker om *retningsvalg*. Jeg antar at de mener er at det som skjer i år vil få store konsekvenser for den *langsiktige* utviklingen av Norge. Det er ikke enkeltsakene, enkelttopplagene eller det gode retoriske poenget til en politiker som betyr noe. Det er hvor pilen peker over tid. De lange linjene. Det er valget vi står overfor i år.

Det ikke er så lenge siden retningsvalg til Stortinget var litt utopisk. For frem til for åtte år siden hadde vi ikke hatt noen stabil flertallsregjering over tid siden 1960-tallet. Vi hadde vennet oss til å leve i «hestehandlernes tid»; der politikk ble utformet på nattlige møter i Stortinget med skiftende konstellasjoner fra gang til gang. Ingen regjering fikk igjennom den politikken de gikk til valg på. Intet regjeringsparti kunne unngå at små partier med knapt fire prosent kunne blokkere et flertall. Slik blir det mye sikk-sakkkjøring av. I en sak hadde politikken én profil og én retning. I en annen sak en annen. Vakre valgløfter kunne fort forsvinne i en sen nattetime hvis det ble lagt en mer attraktiv veistump eller interessant sykehusavdeling på bordet.

Da de rødgrønne fikk flertall i 2007, endret dette seg radikalt. Stortinget ble ikke lenger en handelsplass der saker skiftet eier for en million her og en million der. I stedet ble diskusjonen flyttet til en mer eksklusiv klubb, der lederne for de ulike regjeringspartiene gjorde opp seg imellom. Nå kan man selvsagt si at det ikke er så mye bedre – eller mer demokratisk. Med det er nå engang slik et representativt demokrati fungerer. Klarer partiene som har flertall å samarbeide, har de styringen i fire år. Ulempen er at den politiske hverdagen blir kjedeligere. Fordelen er at den blir stabil. Den angir retning. Den gjør det mulig å faktisk vite hva som vil skje over en lengere tidsperiode enn frem til neste møte i Stortinget.

Så der er vi altså nå – i følge samtlige partier på Stortinget – ved et retningsvalg. For vår forening er det viktig med retning. Vårt prosjekt er å påvirke samfunnsutviklingen med utgangspunkt i vårt fag og det vi mener er det beste for befolkningen. Vi bruker betydelige ressurser på å skape forståelse for våre synspunkter. Vi holder seminarer, møter beslutningstakere, sitter i utvalg, gir råd, kommer med utspill i media og direkte til partier, kommuner og organisasjoner. Nær sagt alt vi jobber for, er langsiktige effektmål. Det er ingen rettlinjet prosess å nå slike mål, og alltid mange andre aktører som påvirker de samme prosessene. Enkelte har de samme mål som oss, noen vil litt av det samme, men sjelden helt. Alle har gode intensjoner.

Med et slikt arbeidsfelt kan stabilitet over tid fremstå som et tveegget sverd. Dersom beslutningstakerne bestemmer seg for å lytte mer til dem som har andre synspunkter enn oss, kan vi risikere at vi havner i en blindgate. Da kan man tidvis kanskje ønske seg tilbake til hestehandelstyringens tid der alle spørsmål alltid var i spill, og alt var til salgs – så lenge prisen var god. Samtidig er fordelen med stabilitet og langsiktighet at den gir mulighet til langsiktige strategier også for oss. Det gir tydelige rammebetingelser som gjør at vi kan stole på at et mulighetsvindu faktisk er verdt å bruke ressurser på. Og selv når beslutninger tilsynelatende går på tvers av våre oppfatninger, åpner også slike beslutninger nye stabile muligheter som vi trygt kan basere oss på.

Psykologforeningen har naturligvis ingen mening om hvem du skal stemme på ved årets valg. Stemmeurnene blir fylt av flere grunner enn av ønsket om å bedre helsen i vårt land. Men vi i Psykologforeningen må altså forberede oss på alle eventualiteter. Det har vi gjort i lang tid allerede, ved å opprette nyttige og gode relasjoner med samtlige politiske partier. Det har vært et langsiktig og målrettet arbeid, som ikke er veldig synlig for dere. Men den innsatsen håper vi skal komme alle våre medlemmer, og samfunnet til gode, uansett hvilket utfall årets valg får.